

“Stem voor verandering”

Na vier jaar eenzijdig politiek bestuur in Twenterand wordt het tijd voor een nieuwe koers. Een koers waar iedere stem gehoord wordt en vertegenwoordigd is. En voor een college dat een waarachtige afspiegeling is van de Twenterandse samenleving. Om dat te bewerkstelligen slaan De Partij van de Arbeid Twenterand en GroenLinks Twenterand de handen ineen.

Samen gaan we voor een **sociaal** Twenterand, een **duurzaam** Twenterand, een Twenterand waar **meedoen** centraal staat en waar **solidariteit** het uitgangspunt is.

In Twenterand:

- Doet iedereen mee.
- Krijgen inwoners die een steuntje in de rug nodig hebben hulp.
- Levert iedereen naar vermogen een bijdrage aan een schone, veilige energie neutrale gemeente.

1. Stephan Reusken PvdA en lijsttrekker
2. Douwe Bouma GroenLinks
3. Tom van der Holst GroenLinks
4. Hans Zebel PvdA
5. Atie de Bruijn GroenLinks

voor een Twenterand

1. **waar** het in iedere kern prettig en veilig wonen is.
2. **waar** ieders stemt telt en gehoord wordt.
3. **waar** ruimte is voor iedere inwoner om mee te doen en waar aandacht is voor diegenen die ondersteuning nodig hebben.
4. **waar** mensen zorg hebben voor elkaar.
5. **waar** inwoners betrokken zijn en invloed hebben.
6. **waar** natuur, milieu en economie in evenwicht zijn tegen aanvaardbare kosten.

In Twenterand doet iedereen mee

Werk. Meedoen geeft zin aan het leven. Het is goed voor de gezondheid, voor het zelfbewustzijn. De financiële crisis ligt gelukkig achter ons en de werkgelegenheid trekt weer aan. Ondernemers, ondernemersverenigingen zijn net als de vakverenigingen onze natuurlijke gesprekspartners als het gaat om de mogelijkheden de werkgelegenheid te vergroten. Daarnaast de partners in het groen. Uitbreiding van de extensieve en natuurvriendelijke landbouw kan een flink aantal arbeidsplaatsen opleveren. De gemeente Twenterand kent prachtige natuur en steeds meer mensen leren onze gemeente kennen. De PvdA en GroenLinks zien mogelijkheden voor werk in de toeristische sector. Partners zijn gastvrij Twenterand, maar ook de vele inwoners die via bed – and - breakfast gastvrij en op kleinschalige wijze onderdak bieden aan onze gasten en daarmee voorzien in een (aanvullend) inkomen.

Uitbreiding van de extensieve en natuurvriendelijke landbouw kan een flink aantal arbeidsplaatsen opleveren. De gemeente Twenterand kent prachtige natuur en steeds meer mensen leren onze gemeente kennen. De PvdA en GroenLinks zien mogelijkheden voor werk in de toeristische sector. Partners zijn gastvrij Twenterand, maar ook de vele inwoners die via bed – and - breakfast gastvrij en op kleinschalige wijze onderdak bieden aan onze gasten en daarmee voorzien in een (aanvullend) inkomen.

Een aantal mensen zal door omstandigheden niet (helemaal) in hun eigen onderhoud kunnen voorzien. De Soweco is al jaren onze betrouwbare partner bij het zoeken naar mogelijkheden voor passende arbeid voor onze inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt.

De gemeente is zelf ook werkgever of indirect werkgever. Dat betekent dat ze waar mogelijk voorrang kan geven aan lokale ondernemers. De gemeente werkt alleen samen met bedrijven die maatschappelijk verantwoord ondernemen en daarbij hoort onder andere voldoende stage, leer- en werktrajecten en inzet op mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Specifiek willen we aandacht voor jeugd en jeugdwerkloosheid. Een slechte start op de arbeidsmarkt levert vaak een onoverkomelijke achterstand op. Dit willen wij als PvdA/GroenLinks niet. Onze partners in welzijnswerk en onderwijs betrekken we bij passende maatregelen gericht op een sluitende aanpak richting een startkwalificatie en werk.

Hoewel het betere economische klimaat de werkloosheid terugdringt profiteert de categorie werkelozen boven de 55 jaar daar nog te weinig van. Wij pleiten voor aanvullende maatregelen om juist deze groep te helpen. Dat kan door een combinatie van scholing en maatwerktrajecten.

Aanvullend beleid kan nodig zijn om de aantrekkelijkheid voor bedrijven om zich hier te vestigen te vergroten. Bestaande bedrijven willen we graag aan ons verbinden. Hun wensen, zoals bijvoorbeeld een koopzondag zouden we gehonoreerd willen zien, te beginnen in een experiment. Partners neem je immers serieus. Geen betaald parkeren, om de aantrekkelijkheid van ons winkels te handhaven.

Een goede infrastructuur waardoor bedrijven goed bereikbaar zijn en een loket waar (startende) ondernemers zich kunnen melden met vragen en ideeën. Het zijn maatregelen waar we ons hard voor willen maken, en in overleg met het MKB en ondernemers moet maatwerk mogelijk zijn, mits het algemeen belang niet in geding komt.

Bestaanszekerheid. Werk of werkloos, iedereen in onze gemeente heeft recht op bestaanszekerheid. Dat betekent dat we armoede van kinderen krachtig willen aanpakken. De Klijnsma gelden moeten ten goede komen aan de kinderen waarvoor ze bestemd zijn. “Kindpakketten” is een goed middel om deelname aan onderwijs, sport en cultuur mogelijk te maken. Armoede zet kinderen op achterstand, omdat de voortdurende stress van ouders om de eindjes aan elkaar te knopen van grote invloed is op het leervermogen en het geluk van kinderen en hun ouders.

Een ruimhartige en laagdrempelige inkomensondersteuning is in onze gemeente van groot belang om iedereen te kunnen laten participeren in de samenleving. Minimaregelingen, kwijtschelding, geluk cheques, vergoeding voor een museumjaarkaart en een goed werkende schuldhulpverlening zijn instrumenten die we willen inzetten. Daarnaast is een kritische blik nodig op hoe de gemeente en de nutsbedrijven, zorgverzekeringen en de woningcorporatie als schuldeiser zelf een rol kunnen spelen in het voorkomen van oplopende schulden bij onze inwoners.

Meedoen. In onze samenleving zijn vrijwilligers van groot belang. In de zorg, in het onderwijs, de sport en in het groen en op tal van andere plekken vervullen de vrijwilligers onmisbare rollen. Wij vinden het daarom van het grootste belang dat het vrijwilligers informatiepunt gehandhaafd blijft. Mantelzorgers zijn van onschatbare waarde naast de professionele hulpverlening. Hierbij moet gezorgd worden dat er naar redelijkheid een beroep wordt gedaan op mantelzorgers en op inzet van vrijwilligers. Een samenspel achten wij van belang om overbelaste mantelzorgers (tijdelijk) te ontlasten teneinde iedereen de mogelijkheid te geven zo lang als mogelijk zelfredzaam te zijn en regie te houden over de eigen leef- en woonomgeving. Dit vraagt om regelmatig overleg met onze partners in de preventieve en uitvoerende zorg om knelpunten tijdig te onderkennen en aan te pakken.

Tegelijkertijd zullen we onze inwoners aanmoedigen zich te laten ondersteunen bij de aanvraag voor hulp op het gebied van (thuis)zorg, onderwijs, werk en inkomen. Wij zien de cliëntondersteuning als een effectief instrument om zelfstandig en zelfbewust in onze samenleving mee te doen en zelfredzaam te blijven.

Thuiszorg behoort van goede kwaliteit te zijn. Wij zien niets in een toenemende race naar de aanbieder met de laagste prijs, liever investeren we in duurzame en betrouwbare partners met wie de gemeente graag in zee gaat. Wij streven naar een inclusieve en toegankelijke samenleving. Dit betekent dat we voor sommige (kwetsbare) groepen extra zorg moeten organiseren. Dat kan gaan om tijdelijke maatregelen of structurele aanpassingen.

Het zou wenselijk zijn wanneer onze gemeente een LHBT (lesbienne, homoseksueel, biseksueel en transgender) gemeente wordt om te demonstreren dat iedereen mee mag doen en gelijk wordt behandeld. Onze statushouders moeten kunnen rekenen op adequate ondersteuning om zo snel mogelijk mee te kunnen doen en om aan het werk te gaan. Openbare gebouwen dienen letterlijk “drempelloos” te zijn. De gemeente Twenterand voldoet aan de voorwaarden van het VN-verdrag over Toegankelijkheid.

Educatie. Scholing begint al vroeg, de voorschoolse educatie (VVE) willen we handhaven voor het voorkomen van taalachterstand. Tijdige signalering van achterstanden achten we van belang, alsmede de rol hierin van consultatiebureaus en peuterwerk. Wij vinden kwalitatief goed primair onderwijs van groot belang voor een goede start van de kinderen in onze samenleving. Het onderwijs is gehuisvest in scholen waar het letterlijk goed toeven is, met aandacht voor het binnenklimaat en het

inzetten op energie neutrale schoolgebouwen, groene schoolpleinen en, in samenwerking met Veilig Verkeer Nederland, een veilige schoolomgeving. Naast de reguliere lesstof vinden wij het van belang dat het mogelijk wordt gemaakt dat het primair onderwijs een aanbod kan doen van kunst, cultuur en sport, waar elk kind zonder financiële belemmeringen aan mee kan doen.

De bibliotheek zien we als onmisbare partner van en voor het onderwijs bij de aanpak van laaggeletterdheid. Levenslang leren moet voor onze inwoners mogelijk zijn en blijven. Daartoe werken we samen in de regio Twente met secundair, beroepsonderwijs daar waar het gaat om (preventie) van vroegtijdige schoolverlaters. Het gemeentelijk jongerenwerk zien we daarbij als een belangrijke speler om ondersteuning te bieden voor de opvang van jeugd en een rol te spelen bij het begeleiden naar een afgeronde schoolloopbaan. Voorlichting over en aandacht voor onwenselijk gedrag zien we als een van de taken van het onderwijs en van het professionele jongerenwerk, waar mogelijk met partners in bijvoorbeeld de sport.

Wonen. Het woningaanbod moet afgestemd zijn op de groei en krimp van onze kernen en op de verschillende doelgroepen en leeftijdsgroepen waarbij het aanbod sociale woningbouw en eigen huisbezit in balans is. Groene wijken, met voldoende speelvoorzieningen zijn veiliger en zorgen voor een prettiger leefklimaat, we willen daarop inzetten, samen met onder andere de woningcorporatie. We zien meer in inbreiding dan in uitbreiding, teneinde het groene karakter van een plattelandsgemeente in stand te houden. Zowel het huidige als het toekomstig woningaanbod wordt zoveel mogelijk duurzaam en/of energieneutraal gemaakt. Met de woningcorporatie maken we afspraken over de doelstelling tot 2050, waarbij de woonlasten van huurders niet stijgen. Als tussendoel zien we een afspraak in 2021 voor een gemiddeld energielabel B.

Met betrekking tot het eigen huizenbezit willen we de werkzaamheden van de huidige vrijwillige wooncoaches en energiemakelaars continueren en waar nodig uitbreiden. Bewonersparticipatie over de leefbaarheid van de kernen en wijken is een van onze speerpunten. Onderwerpen als veiligheid en inrichting van de publieke ruimte zijn in onze ogen belangrijke gespreksonderwerpen. Daarbij zoeken we naar creatieve manieren om in gesprek te komen met groepen die normaal gesproken niet zo snel deelnemen aan het reguliere overlegcircuit.

Leefbaarheid. Naast een goede en betaalbare woning, een fijne groene omgeving en bestaanszekerheid is voor de leefbaarheid van onze inwoners van belang dat er voldoende mogelijkheid is om elkaar te ontmoeten en deel te nemen aan activiteiten. De bibliotheken en dorpshuizen achten wij van groot belang als belangrijke ontmoetingscentra. Het aanbod van cultuur, vaak gerund door tomeloze inzet van vrijwilligers kan op onze steun rekenen. Hierbij denken we aan de lokale omroep Delta FM en de programmering van de Klaampe en het Punt, maar ook aan de verschillende musea, zoals het

Veenmuseum. De cultuurmakelaar willen we in stand houden als belangrijke schakel naar het onderwijs. We koesteren de vrijwilligers in de dorpsraden, plaatselijk belang, Oranjeverenigingen en bijvoorbeeld een organisatie als Levend Vroomshoop die zich inzetten om de verbondenheid tussen onze inwoners te vergroten en de kwaliteit van onze samenleving te verhogen. Sportvoorzieningen en accommodaties zien wij als onmisbare elementen in de sociale infrastructuur en staan garant voor langer en gezonder leven.

Vrijwilligersinitiatieven voor festivals en andere festiviteiten kunnen rekenen op proactieve ondersteuning bij het aanvragen van de benodigde vergunningen.

Een leefbare omgeving is ook een veilige omgeving. Wijkagenten, boa's en andere functionarissen dragen zorg voor toezicht en handhaving van regelgeving.

Natuur. *Het in standhouden en beheer van de prachtige natuurgebieden in Twenterand zien we als een kerntaak. Daarbij is de geldende wet- en regelgeving leidend. Het aandeel groen mag niet verder worden verkleind, dat betekent dat kapvergunningen met mate worden verleend. Om de teruggang van vogels en diersoorten tegen te gaan belonen we initiatieven voor bloemrijke bermen en akkerranden. Partners in natuurbeheer zijn de vrijwilligersorganisaties zoals de KNVV en de professionele organisaties Staats Bos Beheer, Landschap Overijssel en Natuur en Milieu Overijssel. Ook de organisatie van natuurboeren willen we graag betrekken bij de verdere ontwikkeling en verbindingszones van de natuurgebieden.*

Bij het beheer van de aangewezen natura2000 gebieden zijn hun deskundigheid en toewijding richtinggevend voor de te nemen maatregelen. Wij willen meewerken aan de realisatie van een Natuur en Belevingscentrum in de nabijheid van de Engbertsdijksvenen en het Veenmuseum. Ecologisch groenbeheer, gifvrije zones rondom de lelieteelt zien wij als instrumenten om verder verlies van biodiversiteit te voorkomen alsook de bestrijding van lichtvervuiling. In de gemeente Twenterand wordt niet geboord naar schaliegas. De gemeente Twenterand is een schaliegas vrije gemeente.

Verdere uitbreiding van intensieve veehouderij achten wij niet wenselijk. In onze ogen is de belasting voor mens en milieu te groot. Bedrijven die in een kringloopbenadering op eigen locatie produceren of omschakelen naar een schaal die past bij de omgeving kunnen op onze steun rekenen. Wij willen dat er geen vergunningen worden afgegeven voor niet grondgebonden bedrijven, zoals megastallen.

Bereikbaarheid. *De infrastructuur in Twenterand staat garant voor een goede en veilige doorstroom in de dorpskernen waarbij aandacht is voor de verschillende types verkeersdeelnemers. Voor de toekomst achten wij aanpassingen nodig onder andere door het toenemend gebruik van de elektrische fiets en de komst van fietstoerisme. Een en ander vraagt om investeringen in de fietsinfrastructuur. De*

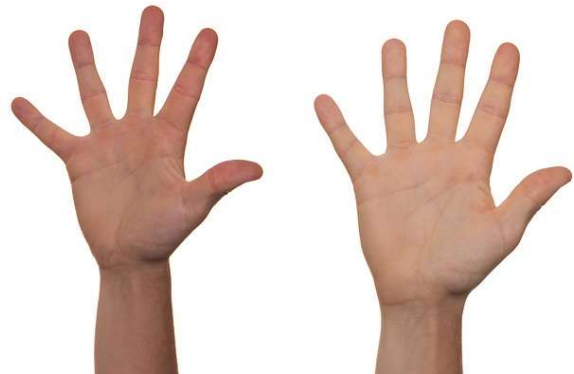

F35 doortrekken van Twenterand richting Hardenberg, een andere inrichting van de openbare ruimte meer gericht op fietsers, fietspaden in de buurt van onze natuurgebieden, voldoende stallingmogelijkheden, zijn maatregelen waar we ons voor willen inzetten.

De toenemende verkeersintensiteit van de N36 vraagt om krachtig partnerschap van Twenterand met Rijk en provincie, teneinde het aantal verkeersslachtoffers te verminderen. Ten aanzien van het openbaar vervoer zijn de bus- en treinverbindingen zoals in overleg met de provincie zijn overeengekomen noodzakelijk om de leefbaarheid en woon- en werkverkeer te garanderen. Wij blijven onze inzetten voor een goede bereikbaarheid van alle kernen in Twenterand en voor veilige routes van en naar school.

Burgerparticipatie. *Steeds meer en vaker wordt er van de overheid gevraagd om inwoners te horen en mee te laten beslissen over wat er gebeurt in de straat, in de wijk en de gemeente. Het gaat dan niet alleen om de inrichting van een straat of een plein maar ook om gewenste voorzieningen en ondersteuning in de gemeente. De PvdA/GroenLinks vinden burgerparticipatie van groot belang en willen waar dat mogelijk is de inwoner in Twenterand betrekken bij het ontwikkelen van beleid en inrichting op hun eigen leefomgeving. De gemeente Twenterand stimuleert inwoners tot het nemen van initiatieven tot participatie en duurzaamheid.*

De gemeentelijke organisatie. *De gemeente is er voor haar inwoners en is gericht op service en ondersteuning. De mensen die werken bij de gemeente hebben voldoende kennis en kwaliteit en zijn in staat om alle taken uit te voeren. Medewerkers hebben de ruimte om zich te ontwikkelen en te scholen, alles gericht op een betere kwaliteit van dienstverlening. Voor de uitvoering van het werk van de gemeente is een (beperkte) flexibele schil nodig, maar waar nodig wordt gewerkt met vaste medewerkers met vaste contracten.*

Financiën. *De financiële mogelijkheden van de gemeente Twenterand zijn beperkt en zijn tekorten op het sociale domein en dat vraagt om scherpe keuzes. Wij gaan er voor dat hierbij de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen en dat hulp en ondersteuning gewaarborgd blijft. De PvdA/GroenLinks kiezen ervoor dat bezuinigingen stapsgewijs worden gerealiseerd. De ondersteuning voor mensen die het nodig hebben moet overeind blijven, de menselijke maat mag niet uit het oog worden verloren. Prestaties van de maatschappelijke organisaties worden beoordeeld op effecten en kwaliteit en niet op kwantiteit. Het gaat erom dat zij een bijdrage leveren aan het geluk en welzijn van de inwoners van Twenterand. Hierin trekken de gemeente en alle maatschappelijke organisaties samen op. Ook de gemeentelijke organisatie moet een bijdrage leveren aan mogelijk noodzakelijke bezuinigingen. Dit moet gebeuren door kritisch te blijven op de uit te voeren taken en de inzet van ambtelijke capaciteit. Ook zijn er mogelijkheden om meer samen te gaan werken met andere gemeenten en/of organisaties.*

Onze **belangrijkste beloftes** voor de komende vier jaar:

Sociaal

- **Werk:**
  - * *Passend werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt voor een normaal salaris.*
- **Bestaanszekerheid:**
  - * *Werk of werkloos, iedereen heeft recht op bestaanszekerheid, inkomensondersteuning is nodig om mee te doen.*
  - * *Armoede onder kinderen wordt aangepakt om deelname aan onderwijs, sport en cultuur mogelijk te maken.*
- **Wonen:**
  - * *De woningen in de gemeente Twenterand zijn duurzaam en energieneutraal.*

Duurzaam

- **Leefbaarheid**
  - * *Aanbod van cultuur in alle kernen, vaak mogelijk gemaakt door inzet van vrijwilligers, wordt ondersteund en gestimuleerd.*
- **Bereikbaarheid**
  - * *Ruimte voor fietsers en het doortrekken van de F35 naar Hardenberg.*
- **Natuur**
  - * *Ecologisch groenbeheer om biodiversiteit te stimuleren.*
  - * *Geen megastallen en boren naar schaliegas.*

Meedoen

- **Onderwijs**
  - * *Leren lezen en schrijven voor jong en oud, VVE en alfabetisering, worden ondersteund.*
- **Inclusieve samenleving/meedoen**
  - * *Professionele zorg waar het nodig is en ondersteuning van de omgeving, familie en kennissen waar dat kan.*
- **Burgerparticipatie**
  - * *Inwoners in Twenterand worden betrokken bij de inrichting van hun eigen woon- en leefomgeving.*
- **Dienstverlening**
  - * *De dienstverlening vanuit de gemeente is gericht op de vraag van de inwoner.*

Stephan Reusken

Douwe Bouma

Tom van der Holst

Hans Zebel

Atie de Bruijn